

Ramka ekspercka 17. Danuta Możdżeńska-Mrozek: *Współpraca międzynarodowa Krajowego Urzędu Pracy*

Dr Danuta Możdżeńska-Mrozek – dr nauk humanistycznych, posiadająca doświadczenia zawodowe w zakresie rynku pracy i edukacji zawodowej. Poza pracą naukowo-dydaktyczną zaangażowana w planowanie i realizację projektów badawczych i projektów rozwijających nowe instrumenty do wykorzystania w praktyce społecznej, w tym poradnictwo zawodowe, edukacja zawodowa, pośrednictwo pracy. W latach 1987-1988 i 1999-2001 jako wicedyrektor Instytutu Polityki Społecznej WDiNP. W latach 1994-1997 wiceprezes Krajowego Urzędu Pracy planowała i koordynator prac departamentów: poradnictwa zawodowego i szkolenia bezrobotnych, pośrednictwa pracy, statystyki

rynku pracy i współpracy z zagranicą, w latach 2000-2004 jako senior ekspert w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej w międzynarodowym rządzie utworzonym przez ONZ w ramach Misji Pokojowej w Kosowie zajmowała się tworzeniem systemu i rozwojem szkolenia zawodowego osób bezrobotnych. W latach 2005-2007 wicedyrektor Krajowej Struktury wsparcia dla Programu Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL.

Rozwój poradnictwa zawodowego w systemie urzędów pracy w latach 1994 – 1997

Zakres moich obowiązków obejmował m.in. koordynację i wspieranie rozwoju działalności w zakresie pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego, szkolenia bezrobotnych, statystyki rynku pracy i badań oraz współpracy zagranicznej. Lata 1994-1997 wspominam jako niezwykle pracowite bowiem – z jednej strony – przeprowadzana była modernizacja polskich służb zatrudnienia, zaś z drugiej – dokonywał się proces dostosowania ich funkcji i form działania do standardów określonych w dokumentach stowarzyszeniowych Unii Europejskiej. W obu przypadkach służby zatrudnienia korzystały z wiedzy i doświadczeń (*know how*) oraz wsparcia finansowego partnerów zagranicznych. Szczególnie wiele było do zrobienia w dziedzinie poradnictwa zawodowego. Wypada w tym miejscu wspomnieć o trudnej sytuacji społeczno-ekonomicznej kraju (restrukturyzacja przemysłu i branż pokrewnych; wzrastające bezrobocie, szczególnie wśród młodzieży i kobiet; reforma szkolnictwa, ogólnego i zawodowego etc.), która wpływała znacząco na priorytety w polityce rynku pracy.

Kluczowym problemem dla wychodzącej powoli z zapaści gospodarki stało się dostosowanie kwalifikacji zawodowych pracowników do zmieniających się potrzeb rynków: dóbr i usług. Istotną rolę w tym procesie miało do odegrania poradnictwo zawodowe, które w szczątkowej formie przetrwało okres gospodarki socjalistycznej i w warunkach gospodarki wolnorynkowej wymagało gruntownej odbudowy i modernizacji. W KUP zadanie to zostało powierzone Departamentowi Poradnictwa Zawodowego i Szkolenia Bezrobotnych, kierowanego przez doświadczony doradcę zawodowego, dyrektora Włodzimierza Trzeciaka. Utworzenie stabilnego doradztwa zawodowego dla osób bezrobotnych w strukturze urzędów pracy było zadaniem ambitnym i zakrojonym na szeroką skalę. Jego wykonanie było możliwe przy nieprzeciętnym zaangażowaniu wszystkich pracowników Departamentu, dyrektorów Wojewódzkich i Powiatowych Urzędów Pracy oraz wsparciu partnerów zagranicznych. Pierwsze kroki zostały poczynione na początku lat 90. w postaci utworzenia etatów dla doradców zawodowych we wszystkich PUP oraz podstawowego wyposażenia ich stanowisk pracy i przeszkolenia. W dalszych krokach uczestniczyli partnerzy zagraniczni.

W owym czasie KUP prowadził współpracę zagraniczną, przy szerokim wsparciu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej z następującymi krajami: Wielką Brytanią, Francją, Niemcami, Belgią, Danią, Szwecją i USA. Urzędy pracy szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego były także zaangażowane w realizację projektów finansowanych z pożyczki Banku Światowego.

Dzięki rozległej wiedzy pracowników Dep. Poradnictwa Zawodowego na temat rozwoju systemów poradnictwa zawodowego w krajach europejskich i USA a także niezwyklej pa-

sji zawodowej jego dyrektora – Włodzimierza Trzeciaka, stało się możliwe wszechstronne wykorzystanie oferowanej przez partnerów zagranicznych, pomocy. Szczególne znaczenie miał właściwy dobór oferowanych form i treści z zakresu poradnictwa do potrzeb krajowych i możliwości wdrożeniowych urzędów pracy.

Powyższe opracowanie nie pozwala na szczegółowe omówienie pełnych zakresów współpracy z poszczególnymi krajami. Ograniczę się więc do wskazania efektów finalnych tej współpracy. Z współpracy polsko-niemieckiej został zaadaptowany system informacji zawodowej dla osób dorosłych i młodzieży. Współpraca polsko-duńska zaowocowała wypracowaniem metodologii poradnictwa grupowego. Wsparcie ekspertów francuskich przyczyniło się do rozwinięcia i szerokiego stosowania indywidualnej diagnozy zawodowej w tym Bilansów Kompetencji. Wynikiem współpracy polsko-amerykańskiej było przygotowanie baterii testów do badania predyspozycji zawodowych u młodzieży i dorosłych.

Poważne znaczenie w ujednocianiu standardu świadczonych usług miały szkolenia zawodowe, które objęły większość zatrudnionych w urzędach pracy doradców zawodowych, pracujących bezpośrednio z bezrobotnymi lub/i poszukującymi pracy. Odbływały się one w kraju a także za granicą w ramach wizyt studyjnych. W tym okresie powstała także seria publikacji merytorycznych dla doradców zawodowych w ramach Zeszytów Informacyjno-Metodycznych Doradcy Zawodowego, które zawierały artykuły i rozprawy polskich autorów oraz oryginalne teksty z krajów współpracujących, tłumaczone na język polski a także podręczników dla doradców, częściowo tłumaczonych na język polski.

Odbływało się także szereg konferencji krajowych i zagranicznych, których celem była wymiana doświadczeń pomiędzy ekspertami zagranicznymi i polskimi doradcami zawodowymi zaś rezultatem były rozliczne publikacje zamieszczane w prasie zagranicznej i krajowej, szczególnie w Kwartalniku Rynek Pracy wydawanym wówczas przez Krajowy Urząd Pracy.